

Motion till riksdagen 2025/26:3805

av **Malin Danielsson m.fl. (L)**

Stockholm som nationellt innovationsområde

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Stockholm som nationellt innovationsområde och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det har länge funnits ett behov av att reda i lapptäcken av lagstiftning som sammanlagt skapar hinder för utveckling och innovationskraft. För att enklare kunna hantera de utmaningar som Stockholm och andra storstadsregioner står inför behövs större flexibilitet och mindre regelkrångel. Stockholmsregionen har under många år placerat sig som en av Europas och världens mest innovativa regioner, med ledande universitet, starka startup-miljöer och ett välutvecklat samverkans klimat. Ska denna ledande position kunna befästas och stärkas skulle hela Sverige vinna på om Stockholmsregionen officiellt kunde utpekas som nationellt innovationsområde. Detta skulle innebära att Stockholm inom väl definierade områden kring bostadsbyggande, digital utveckling i vård och omsorg och andra områden får ett långsiktigt uppdrag av regeringen att utgöra en nationell testmiljö och en ”byråkratisk frizon” där nya lösningar kan utvecklas, prövas och införas på bredden för att lära hur framtidens regelverk ska utformas för att bejaka utveckling av centrala samhällsfunktioner.

Bostadsmarknaden är ett exempel på område där regelkrångel försvårar och fördyrar. Beräkningar av seriösa byggaktörer visar att krav och regler driver upp hyrorna med cirka 2 000 kronor per månad (borträknat markprisökningar) när kraven staplas på varandra. Krav på cykelverkstad, gemensamhetsrum för hyresgäster, viss andel garageplatser, körbara bjälklag och bullernivåer har förvisso goda intentioner vart och ett för sig men tillsammans får de en stor påverkan på byggprojektens ekonomi. Många krav fyller behov som bättre kan bedömas av marknaden eller aktörerna själva. Onödiga krav och byggnormer ökar inte friheten för de boende eller för branschen. Med Stockholm som nationellt innovationsområde skulle innovativa tekniklösningar kunna prövas som underlättar för såväl byggaktören och kommunen som den boende. Fler boendeformer skulle också kunna utvecklas genom t.ex. ökad möjlighet till hyrköp, där unga får möjlighet att komma in på bostadsmarknaden, eller fler moderna kollektivhus, som kan bidra till gemenskap och motverka ensamhet.

Inom vård- och omsorgssektorn finns även otaliga hinder för den nödvändiga digitala omställningen och moderniseringen av verksamheten. Att samlat pröva kommunala, regionala och statliga regelverk, avtal och ersättningsmodeller i kombination med nya digitala lösningar skulle skapa en nationell testmiljö som kortar tiden från idé till färdig lösning. I Stockholm finns närheten till statliga myndigheter, och här finns landets starkaste entreprenörmiljöer, motiverade kommuner och Region Stockholm med resurser och kompetens att driva storskaliga innovationsprojekt. Dagens lagstiftning är ofta skriven för en pappersbaserad värld som inte längre finns kvar, och ska samhället klara en utveckling i en digital tid måste innovationshämmande eller tekniks specifika regelverk moderniseras. Exempelvis finns det fortfarande tveksamheter kring när digitala signaturer godtas vid myndighetsbeslut, det finns krav på rapportering i specifika format eller på papper som skapar risker, merarbete och onödig väntetid, och det finns sekretessgränser som hämmar möjligheten att ge sammanhållna vård- och omsorgsinsatser för en individ.

Lika angeläget som att bedriva en långsiktig forskning är det att satsa på att forskningsresultat snabbare omsätts till samhällsnytta och innovationer. Det finns flera analyser som visat att nya forskningsrön och innovativa metoder kan ta 8–15 år innan de tillämpas fullt ut inom hälso- och sjukvården. Därför krävs ett ökat fokus på innovation i offentlig verksamhet, med särskilt fokus på att skapa innovationsfrämjande avtal, ersättningsmodeller och upphandlingsmetoder som främjar innovationsförmågan, inte bromsar den som idag. Oavsett om det handlar om nya digitala applikationer för att

samla in hälsodata från patienter, nya AI-baserade beslutsstöd för vårdpersonalen eller enklare väg för samarbete mellan vårdgivare och de forskargrupper, entreprenörer och företag som utvecklar och erbjuder nya lösningar, krävs en ökad systematik för att öka förändringstakten i vården.

Det är avgörande att samhället etablerar ett modernt och tydligt regelverk för att möjliggöra en etiskt och juridiskt säker användning av olika AI-tillämpningar, ett regelverk som skapar trygghet i användning och säkerställer en trygg och transparent förvaltning av de AI-algoritmer som utvecklas. Ska exempelvis intelligenta beslutsstöd användas i vården behöver det finnas en ansvarig aktör som säkerställer att algoritmen matas med korrekta data av god kvalitet och att dessa kan provas ut i samarbete mellan vårdgivare, forskare och de offentliga organ som utarbetar avtal och regelverk.

Att kombinera organisatorisk innovation med den tekniska skulle ha enorm potential att utveckla svensk välfärd och konkurrenskraft och göra att Sverige återtar sin ledande position som IT-nation, och därför bör riksdagen ställa sig bakom det som anförs i motionen om att utse Stockholm till ett nationellt innovationsområde och tillkännage detta för regeringen.

Malin Danielsson (L)

Joar Forssell (L)

Gulan Avci (L)

Martin Melin (L)

Fredrik Malm (L)

Anders Ekegren (L)